

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

**Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 17 ΜΑΪΟΥ 2013 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A1.** Το κείμενο πραγματεύεται την αδιαφορία του ανθρώπου για την ποιότητα της ζωής στην γη και την επικοινωνία του σε αυτή, ενώ την ίδια στιγμή αναζητά εξωγήινη επαφή. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι ενώ η επαφή αυτή είναι για την ώρα, αδύνατη η ζωή στην γη ακμάζει και τα έμβια όντα της μοιράζονται το μέλλον της. Ανάμεσα τους, ο άνθρωπος παρουσιάζει αντιφατική δράση, καθώς από την μια πλευρά μεγαλουργεί πνευματικά και από την άλλη εμφανίζει απάνθρωπη συμπεριφορά και καταστρέφει το περιβάλλον. Προτρέπεται λοιπόν ο άνθρωπος να ενδιαφερθεί για την ζωή του στη γη και την επικοινωνία του σε αυτήν, η οποία αν και θα μπορούσε λόγω της τεχνολογίας να διευρύνεται, αντίθετα συρρικνώνεται. Ως λύση εμφανίζεται η βαθύτερη παιδεία και η έμφαση στις αξίες του πολιτισμού και κυρίως η αντιμετώπιση της μοναξιάς. Μόνον έτσι αργότερα, όταν ο άνθρωπος συναντήσει την εξωγήινη ζωή θα μπορεί να υπερηφανευτεί.
- B1.** Η τεχνολογική εξέλιξη προκάλεσε την έκρηξη στα μέσα μαζικής επικοινωνίας και αυτά με τη σειρά τους μείωσαν τις αποστάσεις στην ανθρώπινη επαφή. Διαδίκτυο, κινητά, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο τέθηκαν στην υπηρεσία του ανθρώπου για τη διευκόλυνση της προσωπικής του επικοινωνίας. Εκείνο όμως το οποίο είναι αξιοσημείωτο, είναι ότι ενώ οι δυνατότητες για επικοινωνία είναι απεριόριστες, η πραγματική επαφή απουσιάζει από τον άνθρωπο, ο οποίος απομονώνεται ολοένα και περισσότερο και περιθωριοποιείται. Η αλλοτρίωση του πλέον αποτελεί κοινωνικό φαινόμενο, καθώς επαναπαύεται σε ένα απλό μήνυμα, σε μια ομιλία και χάνει το ουσιαστικό νόημα της επαφής. Η συνύπαρξη με τον συνάνθρωπο, η συζήτηση με αυτόν, η ανταλλαγή απόψεων και συναισθημάτων δεν είναι ουσιαστική μέσω απλώς μιας κάμερας ή ενός μηνύματος.

B2. α.) Η θεματική περίοδος της παραγράφου: «Αποκαλύπτεται.....έχει διπλή υπόσταση», στην οποία γίνεται αναφορά για τη διπλή υπόσταση του ανθρώπου.

Σχόλια- Λεπτομέρειες: «Από τη μια...τα θύματα των συμφερόντων του», όπου παρουσιάζεται η διπλή υπόσταση του ανθρώπου, ως ικανός από τη μια για δημιουργία και από την άλλη για κάθε είδους αγριότητα.

Κατακλείδα: « Η υπερφίαλη αυτή στάση.... δικής του υπάρξεως», όπου καταλήγει στο ότι η στάση αυτή του ανθρώπου προκάλεσε αλλοιώσεις στο περιβάλλον που τον γέννησε.

β.) Το κείμενο είναι πυκνό σε νοήματα, με ιδιαίτερη χρήση του μεταφορικού λόγου.

Ορισμένα παραδείγματα τέτοιου λόγου είναι:

γέννησε αριστουργήματα

η υπερφίαλη αυτή στάση του ανθρώπου.... που ωστόσο υπήρξε το λίκνο της δικής του ύπαρξης

τεχνολογική έκρηξη

εξωγήινη μοναξιά

*Αξίζει να σημειωθεί ότι οι υποψήφιοι θα μπορούσαν να εντοπίσουν πολλαπλά παραδείγματα μεταφορικής λειτουργίας της γλώσσας

B3. α.) ταυτόχρονα: συγχρόνως

γέννησε : δημιούργησε ή εκπόνησε

αισθανθεί : νιώσει

πληθαίνουν : αυξάνουν

ανάλητη : απάνθρωπη ή σκληρή

- β.) ανούσια :** ουσιαστική
εμφανίζεται : εξαφανίζεται
ανέφικτη : εφικτή
πυκνώνει : αραιώνει
υψηλά : χαμηλά

B4. α.) Με το ερωτηματικό διατυπώνεται ο προβληματισμός του συγγραφέα για τους λόγους που ο άνθρωπος ελάχιστα σέβεται τη ζωή στη γη, ενώ αναζητά την εξωγήινη. Παράλληλα του παρέχεται η δυνατότητα να αναπτύξει τη σκέψη του για το φαινόμενο αυτό, προσθέτοντας κι έναν επιπρόσθετο λόγο.

Ανάμεσα στη διπλή παύλα εμπεριέχεται φράση η οποία συμπληρώνει τα γραφόμενα του συγγραφέα διατυπώνοντας την αντίθεση των επιθυμιών με την υφιστάμενη κατάσταση.

β.) Από την άλλη, από τον ίδιο τον άνθρωπο σφραγίζεται η ιστορική πορεία του με πολέμους και αγριότητες, θεοποιούνται τα υλικά αγαθά και συντηρούνται η αδικία και οι ανισότητες.

Γ1. Ζητείται από τους υποψήφιους να γράψουν ένα άρθρο, επομένως είναι απαραίτητη η παρουσία τίτλου. Προτεινόμενος τίτλος

Το περιβάλλον μας καλεί σε βοήθεια

Όσο κι αν το περιβάλλον αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής του ανθρώπου, αυτός επιμένει να αδιαφορεί και να προκαλεί με τη συμπεριφορά του αλλοιώσεις σε αυτό, επικίνδυνες πλέον για την ίδια του την ύπαρξη. Οι επιπτώσεις αυτές είναι:

- Μόλυνση ατμόσφαιρας από τα καυσαέρια.
- Ρύπανση και μόλυνση του εδάφους από τα απορρίμματα, τα κατάλοιπα των βιομηχανιών, τα ραδιενεργά απόβλητα, την υπερβολική χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.
- Μόλυνση των υδάτων από τα απόβλητα των εργοστασίων, τα λύματα των οικιών, τα πετρελαιοειδή.

- Καταστροφή των δασών από τη συνεχή υλοτόμηση, την εκτεταμένη εκχέρσωση και διάβρωση του εδάφους, τους εμπρησμούς και την υπερβόσκηση. Έτσι, η ποικιλομορφία και η πολυπλοκότητα των οικοσυστημάτων φτωχαίνει, αλλά και η διάβρωση του εδάφους επιταχύνεται.
- Ανεβαίνει η στάθμη των θαλασσών, επειδή διαστέλλεται η υδάτινη μάζα και λιώνουν οι πάγοι.
- Η θερμοκρασία της Γης αυξάνεται εξαιτίας του «φαινομένου του θερμοκηπίου».
- Μειώνονται οι βροχοπτώσεις και η υγρασία, με αποτέλεσμα τη λειψυδρία και την ερημοποίηση τεράστιων εκτάσεων καλλιεργήσιμης γης.
- Η μείωση του όζοντος, το οποίο μας προστατεύει από την υπέρυθρη και υπεριώδη ηλιακή ακτινοβολία.
- Αργά, αλλά σταθερά, μεταβάλλονται οι κλιματολογικές συνθήκες.
- Εξαφανίζονται βιολογικά είδη. Τα τελευταία χρόνια έχουν εξαφανιστεί περισσότερα είδη απ' όσα εξαφανίστηκαν από την αρχή της δημιουργίας του πλανήτη.
- Το υπέδαφος φτωχαίνει από την αλόγιστη εκμετάλλευση ορυκτών και τη συνεχή άντληση πετρελαίων.
- Την αισθητική κακοποίηση του περιβάλλοντος και ηχορύπανση.
- Πλήττεται η σωματική και ψυχική υγεία μας και απειλείται η ίδια η ζωή μας.
- Τερατογενέσεις.
- Αλλοιώνεται ο ψυχισμός και το ήθος του ανθρώπου, εφόσον αυτός αποξενώνεται από τη φύση, δηλαδή από το χώρο όπου αναπτύσσεται και ζει φυσιολογικά. Γίνεται σκληρός, επιθετικός, καταθλιπτικός.
- Επιθετικότητα και αδιαφορία για το συνάνθρωπο, μοναξιά, χαρακτηριστικά των σύγχρονων μεγαλουπόλεων.

- Υποβάθμιση της ποιότητας ζωής και περιορισμός του ζωτικού χώρου του ανθρώπου στα γιγαντιαία αστικά κέντρα.
- Ερημοποίηση περιοχών.
- Διάβρωση μνημείων.
- Περιβαλλοντικοί μετανάστες = συγκρούσεις.

Επειδή λοιπόν, οι επιπτώσεις αυτές είναι ολέθριες για τη ζωή του ανθρώπου και του ίδιου του πλανήτη καθίσταται επιτακτική η ανάγκη αντιμετώπισης του :

- Συνειδητοποίηση του ακατάλυτου δεσμού του ανθρώπου με τη φύση
- Πολιτική βούληση των κυβερνήσεων για την προστασία της ποιότητας ζωής με την προώθηση της αποκέντρωσης, της περιφερειακής ανάπτυξης και με την υλοποίηση προγραμμάτων και έργων οικολογικού χαρακτήρα όπως η βιολογικοί καθαρισμοί και η ανακύκλωση. Εκπόνηση και εφαρμογή αναγκαίων περιβαλλοντικών προγραμμάτων και διάθεση των απαραίτητων κονδυλίων. Περιορισμός της αλόγιστης βιομηχανικής ανάπτυξης, έμφαση στην αειφόρο ανάπτυξη και συνετή εκμετάλλευση των φυσικών πόρων. Τέλος, μείωση των πυρηνικών δοκιμών και της χρήσης πυρηνικής ενέργειας.
- Οικολογική αγωγή και παιδεία με στόχο τη συνειδητοποίηση της αξίας του φυσικού περιβάλλοντος και τη διαμόρφωση μιας υγιούς σχέσης των νέων με αυτό.
- Αλλαγή στην αντίληψη του ανθρώπου για τη ζωή, η οποία επιτυγχάνεται με την αποδέσμευσή του από την καταναλωτική μανία και την επιδίωξη του μέτρου στη ζωή του.
- Ενημέρωση από επιστήμονες, ΜΜΕ, πνευματικούς ανθρώπους και διεθνείς οργανισμούς για το μέγεθος του κινδύνου που απειλεί από την ανθρωπότητα και τη ζωή γενικότερα
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η επιστήμη και η τεχνολογία : αντιρρυπαντική τεχνολογία, ανακύκλωση των σκουπιδιών, βιολογικός καθαρισμός των λυμάτων, βιοεπιστημονικές γεωργικές μέθοδοι.

Πρώτη Επιλογή

ΣΥΓΧΡΟΝΟ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ Μ.Ε.

- Εναλλακτικές μορφές ενέργειας : ηλιακή, αιολική, υδροηλεκτρική, γεωθερμική.
- Ανάπτυξη οικολογικού κινήματος και συμμετοχή των πνευματικών ανθρώπων σε αυτό, για την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα θέματα στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας. Οι μαθητές καλούνται να αποδώσουν περιληπτικά ένα κείμενο αντλημένο από το βιβλίο του καθηγητή Γ.Γραμματικάκη : « Ένας αστρολάβος του ουρανού και της ζωής». Κείμενο πυκνό σε νοήματα, πράγμα που θα δυσκολέψει πιθανόν τους υποψήφιους στην περιληπτική απόδοση του. Οι ασκήσεις ωστόσο καθώς και το θέμα της έκθεσης είναι στα πλαίσια της προετοιμασίας κάθε υποψήφιου.

Επιμέλεια Απαντήσεων :

για το Σύγχρονο Φροντιστήριο Μ.Ε. :

Γραμμένου Ιωάννα - Ρούβαλη Μαρία – Φιλντίση Μαρία